

Dubbeldam

Dubbeldam heeft een eigen historische kring: Stichting Oud Dubbeldam.

Tot de annexatie door de gemeente Dordrecht in 1970 is Dubbeldam een zelfstandige gemeente geweest. Het boerendorp Dubbeldam omvatte het grootste deel van het eiland. De polders strekten zich uit van de rivier het Wantij tot aan de Dordtse Kil.

De naam Dubbeldam is te verklaren als "dam in de Dubbel", een riviertje dat door de Grote of Hollandsche Waard liep. In 1282 wordt de locatie voor het eerst vermeld. Ergens in de veertiende eeuw krijgt het dorpje met de omliggende boerderijen de status van ambacht. Als in de nacht van 18 op 19 november 1421 de Sint-Elisabethsvloed een einde maakt aan de Grote of Hollandsche Waard, verdrinkt Dubbeldam met 17 andere dorpen. De rechten op de ambachten bleven echter (zij het als dode letter) in stand en toen er in de zestiende eeuw in het gebied ten zuiden en oosten van Dordrecht weer gepolderd werd, kreeg Arend Cornelisz., burgemeester van Dordrecht en heer van (het eveneens verdronken) De Mijl, interesse in de rechten over Dubbeldam, die hij in 1554 van het gewest Holland als erfpacht verkreeg. Vanaf ca. 1560 begonnen hij en zijn opvolgers het gebied systematisch in te polderen.

Het was van groot belang voor Dubbeldam om de grenzen vast te stellen, daar werd een commissie voor ingesteld. Landmeters trokken rond 1560 een 'ree' (grenslijn) tussen Dordrecht en Dubbeldam ter hoogte van ongeveer Reeweg-Oost. De vier polders waar het ambacht Dubbeldam uiteindelijk uit zou bestaan waren: Oud-Dubbeldam, de Noordpolder, de Zuidpolder en de Aloïsenpolder. De polder Wioldrecht werd in 1659 een zelfstandig ambacht. Het dorp Dubbeldam werd in 1630 groot genoeg geacht voor een eigen kerk.

Pogingen werden in de jaren zestig ingesteld om het dorp zijn zelfstandigheid te laten behouden. Desondanks werd het tot voorstad van Dordrecht uitgroeide dorp op 1 juli 1970 geheel aan Dordrecht toegevoegd

Dubbeldam was een dorp op het Eiland van Dordrecht, is per 1 juli 1970 toegevoegd aan de gemeente Dordrecht en maakt sedertdien als wijk onderdeel uit van de oudste stad van Holland.

Het dorp

Dubbeldam bestaat uit een oude dorpskern, een paar voormalige landwegen en veel nieuwbouw. Van de oude dorpskern is door afbraak en nieuwbouw in de jaren zestig weinig meer te zien. De wijk ligt bijna direct aan het natuurgebied de Hollandse Biesbosch. Voor Dordtse begrippen wonen er veel welgestelden.

De naam Dubbeldam is eenvoudig te verklaren als "dam in de Dubbel", een riviertje dat door de Grote Waard liep. In 1282 wordt de locatie voor het eerst vermeld. Ergens in de veertiende eeuw krijgt het dorpje met de omliggende boerderijen de status van ambacht. Als in de nacht

van 18 op 19 november 1421 de Sint-Elisabethsvloed een einde maakt aan de Grote Waard, verdrinkt Dubbeldam met 17 andere dorpen.

De rechten op de ambachten bleven echter (zij het als dode letter) in stand en toen er in de zestiende eeuw in het gebied ten zuiden en oosten van Dordrecht weer gepolderd werd, kreeg Arend Cornelisz., burgemeester van Dordrecht en heer van (het eveneens verdrongen) De Mijl, interesse in de rechten over Dubbeldam, die hij in 1554 van het gewest Holland als erfpacht verkreeg.

Vanaf ca. 1560 begonnen hij en zijn opvolgers het gebied systematisch in te polderen. Het was van groot belang voor Dubbeldam om de grenzen vast te stellen, daar werd een commissie voor ingesteld. Landmeters trokken rond 1560 een 'ree' (grenslijn) tussen Dordrecht en Dubbeldam ter hoogte van ongeveer Reeweg-Oost.

De vier polders waar het ambacht Dubbeldam uiteindelijk uit zou bestaan waren: Oud-Dubbeldam, de Noordpolder, de Zuidpolder en de Aloisenspolder. De polder Wioldrecht werd in 1659 een zelfstandig ambacht. Het dorp Dubbeldam werd in 1630 groot genoeg geacht voor een eigen kerk.

Oude Watertoren, Dubbeldam

Dubbeldam was lange tijd niet meer dan een paar huisjes rond een kerk. In 1632 stonden er slechts 56 huizen, honderd jaar later waren dat er 107 en in 1840 was dit aantal gegroeid tot 243. Na 1750 werd het grondgebied van Dubbeldam flink uitgebreid met nieuwe polders en groeide ook het dorp uit tot een plaats van redelijke omvang. In 1816 werd de gemeente Dubbeldam geformeerd, die in 1856 de gemeentes Wioldrecht en De Mijl zou annexeren. De macht van de ambachtsheer was met de vorming van de gemeente geminimaliseerd, al bleef hij tot 1929 rechten over Dubbeldam houden.

Het grondgebied van Dubbeldam besloeg vanaf 1856 ongeveer 3/4 deel van het Eiland van Dordrecht, het qua inwonertal veel grotere Dordrecht moest het met een veel kleiner deel doen. Vanaf 1871 werden herhaaldelijk stukken grondgebied door het uitbreidende Dordrecht geannexeerd. Om de aanleg van de spoorlijn naar Sliedrecht mogelijk te maken werd rond 1880 grond geruild met Dordrecht en het gebied rond 't Vissertje aan Dubbeldam toegevoegd.

Smalend kunnen oude Dubbeldammers nu nog zeggen: 'Het station van Dordrecht staat op het grondgebied van Dubbeldam'. Dordrecht bleef groeien en had veel meer ruimte nodig. Ondanks pogingen in de jaren zestig om het dorp, door het te doen uitgroeien tot een voorstad van Dordrecht, zijn zelfstandigheid te laten behouden werd Dubbeldam op 1 juli 1970 geheel aan Dordrecht toegevoegd. Nelleke Voshart-Van Heeren was de laatste die als ingezetene van de gemeente Dubbeldam werd ingeschreven.

Zij werd op 30 juni geboren en haar vader spoedde zich naar het toenmalige raadhuis aan de Dubbelsteynlaan om op de valreep zijn dochter Pieterella aan te geven. Naar zijn zeggen een uur voordat Dubbeldam bij Dordrecht werd ingelijfd. Vader van Heeren is er nog altijd trots op en "ik ook", zegt Nelleke. Nakomlinge van twee volbloed Dubbeldammers, vader Jan van Heeren en moeder Thea van der Weijden.

De wijk

Dubbeldam heeft zijn status als dorp onder protest op moeten geven, maar uit onderzoek is gebleken dat de Dubbeldammers over het algemeen uiterst tevreden zijn over hun rustige, landelijke wijk. Er is een winkelcentrum waar de dagelijkse boodschappen gedaan kunnen worden, bovendien wordt er wekelijks op dinsdagochtend markt gehouden. Er zijn basisscholen voor zowel openbaar als voor bijzonder onderwijs.

De Openbare Bibliotheek Dubbeldam is nu weliswaar onderdeel geworden van die van Dordrecht, maar kan daardoor ook putten uit een veel grotere collectie. Verder zijn er drie kerken gevestigd, twee protestante en een katholieke. Oudere Dubbeldammers hoeven niet te verhuizen en kunnen zonodig hun intrek nemen in "Zorgcentrum de Gravenhorst" of "Verpleeghuis Het Parkhuis". ook nieuwe Dubbeldammers zijn aantrekkelijk buurten gecreëerd zoals "Burgemeester Beelaertspark" en "Klein Dubbeldam", hier zijn grote woningen gebouwd op ruime kavels.

Een paar jaar geleden is het plan "Golf en wonen" gelanceerd: peperdure villa's omringd door een golfbaan. De naam van dit project is inmiddels gewijzigd in "Belthure Park", maar het ziet er niet naar uit dat dit ambitieuze plan op korte termijn gerealiseerd zal worden.

Op sportief gebied is er van alles te beleven in Dubbeldam, deze wijk heeft zelfs de beschikking over een zwembad: "De Dubbel". Voetbalvereniging Dubbeldam heeft een grote aantrekkingskracht op vooral jonge leden. Maar ook TCD (Tennis Club Dubbeldam) en korfbalvereniging "Sporting Delta" kennen een bloeiend bestaan. De paardensportliefhebber komt aan zijn trekken bij Landelijke Rijvereniging Dubbeldam.

Dubbeldam's volkslied

Dubbeldam is bekend om z'n karnemelksepap,
Kolen van Aai den Bap.
Olie van Keesie,
En meel van den Bik,
Sigaren van Jaap de Sik.
En de koekies van Korteweg die zijn zo fijn,
Fruit van Aai Verkuil.
Boeren knollen van Wim van Gink,
Eieren van Chastelet.
En bij Langerak daar haal je je vet,
Je brood bij Aai de Kadet.
En bij juffrouw Kwak met de grote tet,
Wordt je achter de piano gezet.
En bij de Pet hebben ze een stier aan de ketting gezet,
Bloemen van Bas de Knor.
Heinken Bier van Jan de Teen,
Ijsjes van Jan de Pro ...
Cherio ... Cherio ...
In Dubbeldam daar zingen ze zo,

Weg met de zorgen en weg met verdriet,
We komen der wel ook al zijn we der niet,
Cherio ... Cherio ...

